

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL

Esborrany de Decret XX/XXXX, de XX de XXX, d'educació inclusiva de les Illes Balears

PREÀMBUL

I

Avançar cap a un model d'educació inclusiva que contribueixi a transformar els centres en contexts accessibles per a tothom i a garantir els principis d'equitat i de qualitat, amb l'objectiu de promoure l'èxit educatiu de tots els alumnes, requereix un canvi de mirada de tots els agents que formen la comunitat educativa envers un objectiu comú. Per fer-ho, cal promoure polítiques, cultures i pràctiques inclusives que contribueixin a transformar les situacions educatives i socials en situacions capacitants per a tothom.

Inclusió és donar la benvinguda a la diversitat en el seu sentit més ample i posar-la en valor. S'ha d'entendre com un procés continu de millora i innovació que permet que els centres esdevinguin més eficaços davant la diversitat i puguin evitar situacions d'exclusió dels col·lectius més vulnerables.

L'educació inclusiva representa una perspectiva que ha de servir per analitzar com transformar els centres educatius i altres entorns d'aprenentatge en contexts inclusius, amb la finalitat de respondre a la diversitat d'alumnes i oferir respostes personalitzades a l'ampli espectre de necessitats d'aprenentatge, tant en entorns d'educació formals com no formals, sobre la base que cada alumne és únic i que la diversitat és una condició humana que s'ha de valorar, celebrar i transformar en una oportunitat i un desafiament per dissenyar entorns accessibles, segurs, saludables i sostenibles.

Així doncs, la inclusió implica posar l'atenció en la detecció de les barreres que limiten la presència, la participació, l'aprenentatge i el desenvolupament de tot l'alumnat. El concepte de barreres implica un model social respecte de les dificultats d'aprenentatge i la discapacitat, en tant que poden trobar-se en la mateixa naturalesa de la situació o poden sorgir de la interacció entre els estudiants i els seus contextos, és a dir, les persones, les polítiques, les institucions, les cultures i les circumstàncies econòmiques i socials que afecten les vides dels alumnes.

Per detectar i eliminar les barreres a l'accés, l'aprenentatge, la participació i l'aprenentatge cal canviar la mirada sobre les necessitats específiques de suport educatiu del alumnes i posar l'atenció en les actuacions i el disseny de respostes educatives i socials que facilitin l'accés, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat des del principi de la personalització del procés d'ensenyament i aprenentatge, la millora de la convivència als centres i la implicació de tota la comunitat educativa.

Per mobilitzar recursos i suports adreçats a la inclusió en contextos ordinaris, s'han de dissenyar plans i projectes de centre que augmentin la capacitat que els mateixos centres tenen per atendre la diversitat. A més, aquests plans i projectes han de garantir oportunitats d'aprenentatge a tots els alumnes. En el disseny d'aquests plans cal tenir presents les tres dimensions necessàries per avançar cap a una educació més inclusiva: cultura, política i pràctica.

És en aquest marc teòric i pràctic en què els principis del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA) esdevenen un marc de referència per a un disseny curricular que ha de facilitar el desenvolupament i l'aprenentatge de tots els alumnes, a fi de garantir-ne la formació integral, contribuir al ple desenvolupament de la seva personalitat i preparar-los per a l'exercici dels drets humans i d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual. Es tracta, en definitiva, d'un marc per al disseny curricular que ha de promoure el màxim desenvolupament i èxit escolar en el marc d'una educació de qualitat, equitativa i inclusiva.

El pas cap a una voluntat ferma de transformar els centres educatius en contextos i espais inclusius és el resultat d'un llarg procés normatiu i dels moviments d'agents socials i de l'àmbit educatiu per fer front a les desigualtats i les situacions d'exclusió que des de fa molts d'anys pateixen les persones amb discapacitat i altres col·lectius vulnerables.

II

La Constitució espanyola reconeix el dret a l'educació a totes les persones i encomana als poders públics que promoguin les condicions perquè aquest dret sigui gaudit en condicions d'igualtat per tota la ciutadania.

La Declaració de Salamanca i Marc d'Acció, resultat de la conferència internacional «Necessitats educatives especials: accés i qualitat» (UNESCO, 1994), va esdevenir un punt de partida i un horitzó cap a una educació més inclusiva per a tothom. El principi rector d'aquest Marc d'Acció és que els centres han d'acollir tot tipus d'alumnes, independentment de les seves condicions físiques, intel·lectuals, socials, emocionals, lingüístiques o altres.

La Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (ONU, 2006) reconeix expressament el dret a l'educació inclusiva com a condició indispensable

perquè tots els alumnes puguin accedir a una educació de qualitat, equitativa, universal i no discriminatòria.

L'article 26 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, estableix el dret a l'educació, d'acord amb el que disposa l'article 27 de la Constitució espanyola. L'article 16 de l'Estatut determina que l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha de centrar, entre altres àmbits, en l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa i econòmica.

La «Declaració d'Incheon i Marc d'Acció per a la implementació de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4: Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom» connecta amb l'ambició d'una educació inclusiva i de qualitat.

La Recomanació del Consell Europeu, de 22 de maig de 2018, relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent estableix que els estats membre han d'emparar el dret a una educació, formació i aprenentatge permanent inclusius i de qualitat i garantir les oportunitats perquè totes les persones puguin assolir competències clau des d'edats primerenques i al llarg de tota la vida.

Per la seva part, els enfocaments adoptats en el preàmbul de la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE), tenen com a objectiu reforçar l'equitat i la capacitat inclusiva del sistema, el principal eix vertebrador dels quals és l'educació comprensiva. Es fa així efectiu el dret a l'educació inclusiva com a dret humà per a tothom, el qual es reconeix en la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, ratificada per Espanya el 2008, amb la intenció que aquest dret arribi a les persones en situació de més vulnerabilitat. Així queda redactat en la LOMLOE:

Sense perjudici que al llarg de l'ensenyament bàsic es garanteixi una educació comuna per a tot l'alumnat, s'ha d'adoptar l'educació inclusiva com a principi fonamental, amb la finalitat d'atendre la diversitat de les necessitats de tot l'alumnat [...].

La LOMLOE estableix que, amb la finalitat de fer efectiu el principi d'equitat en l'exercici del dret a l'educació, les administracions públiques han de desenvolupar accions dirigides cap a les persones, els grups, els entorns socials i els àmbits territorials que estiguin en situació de vulnerabilitat socioeducativa i cultural, amb l'objectiu d'eliminar les barreres que en limiten l'accés, la presència, la participació o l'aprenentatge, per tal d'assegurar els ajusts raonables en funció de les seves necessitats individuals i prestant el suport necessari per fomentar el seu màxim desenvolupament educatiu i social, de manera que puguin accedir a una educació

inclusiva, en igualtat de condicions amb els altres. Així mateix, aquesta mateixa Llei estableix que correspon a l'Estat i a les comunitats autònomes, en els seus respectius àmbits de competències, fixar els objectius prioritaris a fi d'assolir una educació més equitativa.

La Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, dona suport als compromisos i les fites de l'Estat amb relació a la violència de gènere. També dona suport a les metes de l'Agenda 2030 en diversos àmbits, específicament a la meta 16.2, que diu el següent: «Posar fi al maltractament, l'explotació, el tràfic de persones i totes les formes de violència i tortura contra els infants». Aquesta meta s'inclou dins l'objectiu 16, sobre la promoció de societats justes, pacífiques i inclusives.

En la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, s'exposa que els centres educatius són un reflex de la diversitat cultural de la nostra societat, en la qual conflueixen valors diversos, cultures distintes, i diferents religions, costums o llengües, que poden ser percebuts com a divergents. És per això que cal promoure una educació que vagi més enllà del multiculturalisme i la integració, és a dir, una educació fruit del diàleg, la convivència i el respecte que faci possible un intercanvi real entre totes les cultures que comparteixen un mateix territori. Aquesta tasca tan sols serà possible en el marc d'una perspectiva inclusiva i una educació intercultural, amb l'objectiu d'una integració i un acolliment reals dins la nostra societat que respecti la nostra pròpia cultura.

Amb aquesta Llei s'opta de forma clara per evitar les desigualtats i garantir la inclusió i la igualtat d'oportunitats de tot l'alumnat amb la finalitat de bastir un sistema educatiu sense exclusions que permeti l'exercici de les llibertats individuals i l'aprenentatge en el marc d'un sistema obert i inclusiu sense barreres en tots els àmbits. Aquest principi d'inclusió, juntament amb l'atenció a la diversitat, abraça els criteris organitzatius, pedagògics, d'atenció educativa personalitzada, de recursos i de participació necessaris per promoure l'èxit educatiu que garanteixen l'educació més adequada per a l'alumnat.

Així mateix, l'article 3.1.e) de la Llei 1/2022 estableix que un dels principis que han de regir l'educació a les Illes Balears és l'accessibilitat universal, l'equitat, la igualtat de drets i oportunitats i la cohesió social i cultural, en el marc de la inclusió educativa de tot l'alumnat. L'article 139.1 d'aquesta mateixa Llei disposa que l'educació inclusiva és un principi fonamental de la política educativa de l'Administració autonòmica, amb l'objectiu de donar resposta a la diversitat educativa i social existent.

D'altra banda, l'article 28 de la Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears, estableix que els menors amb

diversitat funcional tenen dret a una escolaritat inclusiva i amb el suport necessari per potenciar-ne el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social.

III

Tot i els canvis positius que s'han aconseguit en els darrers anys, l'educació a les Illes Balears encara té importants reptes a resoldre. La situació social, econòmica i cultural exigeix que es concretin més iniciatives que permetin avançar en la millora de l'educació i la formació i fer-les més inclusives, a fi de garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació i que l'escolarització es realitzi en condicions adequades per garantir que tant l'aprenentatge com el desenvolupament integral arribi a tot l'alumnat en funció de les seves capacitats diverses.

L'escola inclusiva no és només la que acull un alumnat socialment i personalment divers, sinó també la que inclou en la transmissió cultural elements que procedeixen de les diverses cultures d'origen i de les capacitats personals dels alumnes sense introduir cap tipus de jerarquia entre aquests elements. És així com s'ha de construir una cultura comuna que tenguin en compte tota la diversitat i que inclogui l'enfocament dels drets de la infància des del reconeixement del dret superior del menor, el seu dret a l'educació i l'obligació de les administracions d'assegurar el compliment efectiu dels seus drets des d'una perspectiva d'equitat i inclusió de totes les persones en els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Des de la concepció de l'educació com a instrument de millora de la qualitat de vida de les persones i del benestar social i emocional, el repte és crear les condicions perquè el sistema educatiu de les Illes Balears respongui al principi de qualitat educativa per a tot l'alumnat, en condicions d'equitat i amb la garantia de la igualtat d'oportunitats. Es tracta, si més no, de fomentar aquesta igualtat d'oportunitats en l'accés, la permanència i la promoció en el sistema educatiu de tot l'alumnat; d'adoptar les actuacions de prevenció i d'intervenció educativa que es considerin necessàries per donar resposta a les seves necessitats, en col·laboració i coordinació amb tots els recursos sociocomunitaris que calguin, i de desenvolupar polítiques d'educació inclusiva d'última generació que posin èmfasi no tan sols en el lloc on es duen a terme, sinó també en la qualitat de l'educació que tots els alumnes reben.

Així, l'educació inclusiva s'ha d'inscriure en els principis d'accessibilitat universal, física, sensorial, cognitiva i emocional, i s'han d'adoptar les actuacions de prevenció i d'intervenció educativa adequades, efectives i eficaçes per garantir un nivell òptim d'aprenentatge per a tots els alumnes.

L'educació inclusiva és el marc més adequat per fer efectiu el principi de no discriminació. La plena participació en l'àmbit educatiu requereix el

desenvolupament d'escoles inclusives que donin resposta a les capacitats diverses de tots els alumnes, independentment de la seva condició social i cultural, la seva identitat de gènere o trets personals, atès que l'educació inclusiva és un procés que pretén respondre a la diversitat de necessitats de tot l'alumnat d'un centre, mitjançant la transformació de les cultures, polítiques i pràctiques educatives, amb l'objecte de reduir l'exclusió dins i fora del sistema educatiu.

L'article 157.1.f) de la LOE, d'acord amb la redacció establerta per la LOMLOE, disposa que l'orientació educativa i professional dels estudiants és un mitjà necessari per a la consecució d'una formació personalitzada que propiciï una educació integral en coneixements, destreses i valors, així com per a l'optimització de les seves competències, capacitats i potencialitats personals perquè es trobin amb els recursos i les estratègies suficients per abordar objectius i reptes posteriors.

L'article 3 de la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la formació professional, estableix que un dels seus principis generals és el de transparència, qualitat, accessibilitat, igualtat efectiva de tracte i d'oportunitats entre persones, equitat i inclusió. Així mateix, l'article 69.3, sobre l'oferta de formació de Grau C, D i E, disposa que, amb la finalitat de formació permanent, integració social i inclusió en el mercat laboral de persones adultes amb especials dificultats d'inserció en el mercat laboral, s'ha de permetre l'accés a la formació modular a persones adultes amb experiència laboral que no tinguin les condicions establertes per a l'accés a la formació. En aquest cas, el compliment dels requisits d'accés és exigible en el moment de la sol·licitud del certificat o títol corresponent.

L'orientació educativa, social i professional ha d'esdevenir un facilitador de l'educació inclusiva, pel que fet que ha de contribuir, des de les seves funcions específiques, juntament amb la resta de professionals que intervenen en l'acció educativa, a fer que tots els alumnes segueixin el seu procés educatiu amb èxit i assoleixin el benestar personal, emocional i físic.

Correspon als serveis d'orientació educativa, social i professional, en les diferents etapes i centres educatius no universitaris sostinguts totalment o parcialment amb fons públics de les Illes Balears, identificar les necessitats específiques de suport educatiu que poden presentar els alumnes, per especificar la intensitat i la durada dels suports i orientar la presa de decisions sobre els ajustaments corresponents en els casos en què sigui necessari. Aquesta identificació s'ha de dur a terme de la manera més primerenca possible, a fi d'iniciar la intervenció educativa que sigui necessària tan aviat com sigui possible.

En el marc d'una educació inclusiva, l'avaluació psicopedagògica i social s'ha d'entendre com una part del procés de la intervenció educativa encaminada a

recollir, analitzar i valorar la informació rellevant sobre els diferents aspectes del procés educatiu, així com dels contextos en què l'alumne es desenvolupa, viu i conviu. Aquests contextos, en interacció amb les condicions de vulnerabilitat que presenta o pot presentar, poden limitar i comprometre el seu desenvolupament i èxit educatiu, social i emocional, així com la seva transició a la vida adulta.

IV

Aquest Decret és l'instrument que té el sistema educatiu de les Illes Balears per avançar cap a aquest nou paradigma i respon a la decisió, la voluntat i el compromís polític ferm del Govern de les Illes Balears de consolidar un model de polítiques socials i educatives basades en el respecte a la dignitat humana i als drets fonamentals de totes les persones al llarg de tot el seu cicle vital, el qual n'ha d'assegurar la protecció social, ha de donar resposta a les necessitats derivades de les situacions de vulnerabilitat, precarietat i exclusió social, i ha d'afavorir el dret al desenvolupament ple de totes les seves capacitats en condicions d'igualtat d'oportunitats. Alhora vol ser un impuls per fomentar entorns educatius saludables, acollidors i d'acompanyament que eliminin les barreres que impedeixen, limiten o redueixen el ple exercici del dret a l'educació.

Aquesta norma compleix amb els principis de bona regulació que s'estableixen en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i en la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears.

En relació amb els principis de necessitat i eficàcia, aquest Decret és imprescindible per regular les mesures encaminades a una atenció educativa inclusiva i donar compliment al mandat de l'article 142.1 de la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, i *de l'article 80 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, d'acord amb la redacció establerta per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre.*

D'acord amb el principi de proporcionalitat, la norma conté la regulació imprescindible per atendre els objectius que es pretenen, una vegada s'ha constatat que no hi ha altres mesures menys restrictives de drets o que imposin menys obligacions als destinataris. D'acord amb el principi de seguretat jurídica, aquesta norma és coherent amb les disposicions de la LOE, modificada per la LOMLOE; amb les de la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, i amb les de la Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears. També és coherent amb els principis definits per l'Agència Europea d'Educació Inclusiva i Necessitats Educatives Especials, que ja l'any 2015 va definir que la política de l'educació inclusiva ha d'oferir una visió clara i una concepció de l'educació inclusiva com un enfocament per millorar les oportunitats educatives i socials de tot l'alumnat.

La norma s'ha sotmès al tràmit de consulta pública en virtut del principi de transparència, en els termes indicats en l'article 133 de la Llei 39/2015. El principi de transparència s'ha garantit amb l'exposició pública de la norma en el lloc web de l'Administració autonòmica, per a la consulta de la iniciativa i el seu estat de tramitació. Aquest principi també s'ha garantit mitjançant les consultes prèvies a l'elaboració de l'esborrany. A més, s'ha sotmès a informació pública i a audiència de les persones interessades.

Així mateix, s'ha presentat a les diverses meses ja constituïdes i al Consell Escolar de les Illes Balears, el qual ha emès l'informe corresponent, tot això a fi de garantir als ciutadans l'accés permanent a la informació i la presentació de suggeriments per mitjans telemàtics, tal com s'estableix en l'article 51 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears.

La norma no preveu càrregues administratives innecessàries o accessòries per a la consecució dels objectius que es pretenen, conforme al principi d'eficiència. A més, s'ajusta al principi de simplificació, ja que es recullen els aspectes fonamentals que afecten l'atenció educativa inclusiva, sense perjudici de les resolucions o instruccions que es puguin dictar per desplegar-la.

Sobre la base del principi de qualitat, en el procediment d'aprovació de la norma s'ha vetlat per la qualitat formal en la redacció i pel compliment dels procediments vigents en la tramitació.

Per tot això, a proposta del conseller d'Educació i Formació Professional, d'acord/oït amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia XX de XXX de XXXX,

DECRET

Capítol I

Disposicions generals

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest Decret té per objecte establir els principis i les actuacions encaminats a garantir que els centres educatius no universitaris sostinguts totalment o parcialment amb fons públics de les Illes Balears desenvolupin un model inclusiu mitjançant el qual s'han de fer efectius els principis d'equitat i qualitat i l'equiparació d'oportunitats i s'ha de promoure el progrés en els processos d'ensenyament i aprenentatge de tot l'alumnat.

2. L'educació inclusiva ha de ser un principi fonamental de la política de l'Administració autonòmica a l'hora de donar resposta a la diversitat d'alumnes i garantir el dret d'aquests alumnes a l'accés a una educació universal sense cap tipus de discriminació.

Article 2

Concepte

1. L'educació inclusiva es concep com un procés de millora que permet abordar la diversitat de necessitats que presenten els alumnes i donar-hi resposta amb la màxima eficàcia, per tal d'augmentar la participació dels alumnes en l'aprenentatge i en les activitats culturals i comunitàries, garantir l'èxit educatiu de tothom i reduir l'exclusió dins i fora del sistema educatiu.
2. L'educació inclusiva ha d'implicar canvis i modificacions en els continguts, els enfocaments, les estructures i les estratègies basats en una visió comuna que abraça tot l'alumnat i en la convicció que és responsabilitat del sistema educatiu garantir el dret a una educació de qualitat, equitativa i inclusiva.
3. El propòsit de l'educació inclusiva ha de ser permetre que els docents i els alumnes se sentin còmodes davant la diversitat i no la percebin com un problema, sinó com un repte i una oportunitat per enriquir les maneres d'ensenyar i aprendre.
4. L'educació inclusiva ha de contribuir a posar en marxa un conjunt de mesures i suports adreçats a identificar i superar les barreres per a la presència, la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes i afavorir-ne el desenvolupament personal i social tenint en compte les diferents capacitats, ritmes, motivacions i interessos, així com les diferents situacions personals, familiars, socioeconòmiques, culturals i lingüístiques, de manera que tots els alumnes, sense exclusió, puguin assolir un nivell òptim d'aprenentatge i de desenvolupament de les competències a cada etapa educativa i de transició a la vida adulta.

Article 3

Principis generals de l'educació inclusiva

Els principis de l'educació inclusiva han de contribuir a promoure un model d'educació social, sostenible, equitatiu, de qualitat i que promogui el bé comú en el context de transformació social que vivim en el segle XXI. Aquests principis són:

- a) La valoració de la diversitat d'alumnes com una riquesa que contribueix a l'aprenentatge de tots els alumnes.

- b) La defensa dels drets humans en general i dels drets dels infants i joves en particular.
- c) La igualtat d'oportunitats pel que fa a la presència, la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes en contextos comuns.
- d) La personalització de l'educació per a tots els alumnes.
- e) La promoció de l'aprenentatge al llarg de tota la vida.
- f) L'accessibilitat i el disseny universal d'actuacions per a tothom.
- g) L'enfocament comunitari i la coordinació entre les administracions públiques i les entitats privades en l'organització de xarxes de suport per al foment de la inclusió.
- h) La flexibilitat organitzativa i metodològica per afavorir l'autonomia personal, l'autoestima, l'aprenentatge cooperatiu i l'avaluació dels processos d'aprenentatge.
- i) La posada a disposició de recursos, mètodes, materials i entorns flexibles perquè tots els alumnes que els necessitin, sense discriminació, en facin ús.
- j) La col·laboració amb sectors de l'àmbit educatiu, de la salut, del benestar social i emocional i dels serveis de protecció a la infància i l'adolescència.
- k) La participació democràtica de la comunitat educativa, el foment de la cohesió i el desenvolupament de competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica dels conflictes.
- l) La prevenció, la detecció primerenca de les necessitats i les potencialitats socioeducatives i la intervenció personalitzada en les situacions que generen exclusió, des d'un marc interdisciplinari i tenint en compte el treball en xarxa per implementar els recursos i les oportunitats de l'entorn i els serveis comunitaris.
- m) La responsabilitat compartida de tots els agents i sectors de la comunitat educativa que propiciï una atenció adequada i eficient a tot l'alumnat.
- n) La promoció d'una escola coeducativa, sostenible, saludable i segura.
- o) El respecte i l'acceptació de les diferències individuals i la prevenció de comportaments discriminatoris cap als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

Article 4

Funcions de l'Administració educativa

Per promoure el desenvolupament d'un model d'educació inclusiva als centres no universitaris sostinguts totalment o parcialment amb fons públics, l'Administració educativa ha de desenvolupar les actuacions següents:

- a) Prendre les mesures i proporcionar els suports que siguin necessaris per afavorir la inclusió educativa.
- b) Afavorir la disposició d'espais de treball, col·laboració, reflexió i formació dins els centres educatius per dissenyar projectes i plans de millora amb una orientació inclusiva que promoguin el lideratge inclusiu dels equips directius.

- c) Proveir els centres dels recursos personals i materials i de l'equipament necessaris sobre la base de criteris tècnics que tinguin en compte el seu context socioeconòmic i les circumstàncies de vulnerabilitat i de l'autonomia necessària per organitzar i garantir la inclusió de tot l'alumnat en condicions d'equitat i qualitat per donar resposta a la diversitat.
- d) Promoure, juntament amb altres administracions públiques i entitats sociocomunitàries, el treball en xarxa i espais de formació i discussió per posar en marxa actuacions que afavoreixin l'èxit educatiu de tot l'alumnat i la prevenció de l'abandonament escolar i altres situacions d'exclusió educativa i social.
- e) Dissenyar i implementar plans de formació permanent per al professorat i els agents que participen en els centres educatius per a l'adquisició de les competències necessàries per al desenvolupament d'un model inclusiu i de qualitat, per tal de promocionar la codocència com a facilitadora de pràctiques educatives inclusives.
- f) Proporcionar models, programes, protocols, instruccions i serveis relacionats amb els drets i el benestar de l'alumnat que facilitin la implementació d'un procés de millora educativa cap a un model inclusiu a tots els centres no universitaris sostinguts totalment o parcialment amb fons públics.
- g) Vetlar perquè l'avaluació en el seu sentit més ampli (centres, professorat, alumnat, interna, externa) i, de manera més específica, l'avaluació educativa del procés d'aprenentatge de tots els alumnes s'adeqüi i sigui coherent amb els principis de l'educació inclusiva i, per tant, contribueixi a garantir l'accés, la presència, la participació i el progrés dels alumnes en termes d'èxit escolar; la seva permanència dins el sistema educatiu, i la promoció i titulació al llarg de tot el seu itinerari formatiu.
- h) Garantir condicions d'accessibilitat arquitectònica i comunicativa a tots els centres públics.
- i) Establir fórmules flexibles que fomentin l'escolarització equilibrada d'alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.
- j) Facilitar orientacions, instruments i recursos per a la detecció primerenca i l'avaluació psicopedagògica i social de les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumnat.
- k) Promoure l'assessorament, l'acompanyament i la participació de les famílies en els processos de presa de decisions sobre l'escolarització i l'avaluació psicopedagògica i social, així com sobre les decisions que condicionin la presència, la participació i l'aprenentatge dels seus fills i filles en entorns al menys restrictius possibles per garantir els principis de qualitat, equitat i inclusió.
- l) Posar en marxa plans de sensibilització adreçats a la comunitat educativa amb la finalitat de promoure actituds, comportaments i dinàmiques preventius per a la igualtat, la resolució pacífica dels conflictes, l'eradicació de qualsevol forma de violència i el respecte a la diversitat i la inclusió de totes les persones.

- m) Establir criteris, indicadors i procediments per a la supervisió, l'avaluació i l'autoavaluació dels processos d'inclusió als centres educatius.
- n) Promoure la coordinació interdepartamental per a l'atenció integral dels alumnes i per a la seva transició a la vida adulta, mitjançant l'orientació i el seguiment del seu itinerari formatiu.
- o) Regular les actuacions en les etapes postobligatòries per donar resposta a la diversitat de capacitats, interessos i motivacions, perquè els alumnes aconseguixin un nivell de qualificació que augmenti les seves possibilitats d'inserció sociolaboral o perquè puguin continuar la seva trajectòria formativa.
- p) Disposar de beques i ajudes a l'estudi que garanteixin la igualtat de totes les persones en l'exercici del dret a l'educació i que compensin les situacions de desavantatge en l'accés i permanència en el sistema educatiu.

Article 5

Funcions dels centres educatius

Correspon als centres educatius:

- a) Incloure en el projecte educatiu de centre actuacions i plans per promoure la convivència, el benestar emocional, la igualtat, la coeducació, l'adopció d'estils de vida sostenibles i el respecte a les identitats sexuals i de gènere, per tal de garantir el màxim desenvolupament, presència, participació i progrés de tots els alumnes des del reconeixement de la diversitat com a eix vertebrador de l'educació.
- b) Incloure en el projecte educatiu de centre els principis, les mesures i els procediments referits a la intervenció educativa; l'orientació educativa, social i professional; la tutoria; l'avaluació, i el desenvolupament curricular, d'acord amb el disseny universal per a l'aprenentatge com a marc de referència per a la creació de contextos d'aprenentatge accessibles per a tothom.
- c) Garantir la posada en pràctica dels principis, les mesures i els procediments referits a la intervenció educativa, l'orientació educativa, social i professional, la tutoria, l'avaluació i el desenvolupament curricular dins el marc del model d'educació inclusiva i d'acord amb el disseny universal per a l'aprenentatge.
- d) Proposar itineraris i els ajustaments necessaris del currículum per personalitzar la resposta educativa i possibilitar diferents contextos d'aprenentatge, inclosos contextos no formals.
- e) Organitzar els suports i recursos perquè esdevinguin una palanca de canvi cap a un procés de millora de l'atenció educativa inclusiva de tot l'alumnat.
- f) Impulsar la posada en marxa de metodologies i dinàmiques d'ensenyament i aprenentatge personalitzades, universals i que fomentin el desenvolupament, la convivència, el benestar emocional, la igualtat, la coeducació, l'adopció d'estils de vida sostenibles i el respecte a les identitats de gènere.

- g) Establir els criteris, principis i procediments des del model d'educació inclusiva per a la presa de decisions sobre les mesures de suport per atendre tot l'alumnat.
- h) Promoure el treball en equip, la codocència i el treball en xarxa com a accions que faciliten pràctiques educatives inclusives, les quals posen l'atenció i els esforços comuns en la identificació i la reducció de les barreres que limiten el desenvolupament de les potencialitats, aptituds i capacitats de tots els alumnes.
- i) Adequar l'acció educativa al reconeixement i la valoració de les diferents característiques i necessitats d'aprenentatge i socialització de l'alumnat; replantejar la utilització dels espais, els temps i els recursos per fer els aprenentatges més funcionals, i facilitar la superació de les barreres per a l'accés, la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes en funció de les seves capacitats.
- j) Vetlar perquè les activitats complementàries i extraescolars siguin accessibles per a tots els alumnes i s'emmarquin dins els principis del disseny universal per a l'aprenentatge.
- k) Fer un ús eficient de les eines tecnològiques; oferir, si escau, formats alternatius per a les capacitats diverses, i posar aquestes eines a l'abast de tots els alumnes en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- l) Vetlar per l'aplicació d'una avaluació inclusiva (contínua, processual, formativa i integrada en el procés d'ensenyament i aprenentatge i en tots els aspectes i dimensions del centre) amb la finalitat de millorar les cultures, polítiques i pràctiques d'acord amb la normativa d'avaluació vigent.
- m) Promoure mesures que afavoreixin la protecció integral i el benestar socioemocional de tots els alumnes i la generació d'entorns segurs i saludables.
- n) Establir els criteris, principis i procediments des del model d'educació inclusiva per garantir l'assessorament, l'acompanyament i la participació de les famílies de tots els alumnes en els processos de presa de decisió sobre l'escolarització, la valoració psicopedagògica i social i les decisions que condicionin la presència, la participació i l'aprenentatge dels seus fills i filles en entorns al menys restrictius possible per garantir els principis de qualitat, equitat i inclusió.

Article 6

Paper de les famílies

1. Les famílies, com a part de la comunitat educativa, han de respectar i promoure el desenvolupament del projecte educatiu de centre i col·laborar en aquesta tasca, a més de vetlar perquè els infants i joves siguin agents actius d'un model d'educació i societat inclusives.

2. Les famílies han de tenir l'oportunitat de participar de manera regular i contínua del procés d'aprenentatge i desenvolupament dels seus fills i filles, d'acord amb els procediments establerts en la normativa vigent i en el marc de l'autonomia dels centres, que garanteixen la presència i l'assistència diària dels infants i joves als centres educatius.
3. En el marc de la normativa vigent, l'Administració educativa ha d'establir els mecanismes de participació de les famílies en les polítiques, cultures i pràctiques del centre i la comunitat educativa, a fi de contribuir a la millora de la inclusió educativa i social i, per tant, a la millora de la resposta educativa inclusiva dels seus fills i filles.

Article 7

Paper de l'alumnat

1. Els alumnes són els protagonistes del procés d'ensenyament i aprenentatge i de les diferents actuacions i plans de centre en el marc de la comunitat educativa.
2. En la mesura del que sigui possible i en funció de les seves capacitats i del seu moment evolutiu, els alumnes han de contribuir i cooperar en el desenvolupament d'una educació inclusiva, mitjançant la seva participació activa en els projectes, plans i propostes pedagògiques del centre i de les diverses situacions d'aprenentatge. Els alumnes es poden considerar un recurs humà valuós que faciliten la presència, la participació i l'aprenentatge dels seus companys i dels diferents membres de la comunitat educativa.

Capítol II

Organització de la resposta educativa

Article 8

Atenció educativa inclusiva

1. L'educació inclusiva és un dret de tot l'alumnat i un principi de l'educació.
2. Tots els alumnes són objecte d'una educació inclusiva i de les mesures d'atenció a la diversitat que necessitin per raons pedagògiques, amb independència de la modalitat d'escolarització, tenint en compte la voluntat de les famílies.
3. La formació inicial i permanent dels docents ha de garantir l'assoliment de les competències necessàries per atendre tots els alumnes i esdevenir agents facilitadors de la inclusió, per la qual cosa ha promoure el desenvolupament d'actituds, capacitats i coneixements per treballar amb la diversitat i

contribuir a la detecció, l'anàlisi i l'eliminació de les barreres que s'interposen entre els alumnes i la seva presència i el seu procés de desenvolupament, participació i aprenentatge. Aquestes barreres es poden identificar en les polítiques, les cultures i les pràctiques educatives dels centres i en el si de la comunitat educativa.

4. La diversitat d'alumnes s'ha de valorar i reconèixer com un fet enriquidor que requereix l'adopció de mesures organitzatives, metodològiques i curriculars sota el paradigma del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA) com a marc de referència per a la creació de contexts d'aprenentatge inclusius.
5. L'atenció educativa inclusiva comprèn tot el conjunt de mesures, accions, recursos personals i suports adreçats als alumnes amb la finalitat d'afavorir-ne el desenvolupament personal i social perquè avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, en el marc d'un sistema educatiu i social inclusiu.

Article 9

Mesures i suports per a l'organització de la resposta educativa inclusiva

1. Les mesures i els suports per a l'organització de la resposta educativa inclusiva són qualsevol acció, actuació i recurs personal i material, així com els ajustaments metodològics, organitzatius i curriculars que amplïin la capacitat dels centres per atendre la diversitat d'alumnes.
2. L'organització de la resposta educativa inclusiva ha de ser l'eix vertebrador dels projectes educatius de centre des del disseny universal per a l'aprenentatge com a marc de referència.
3. Les mesures per atendre tots els alumnes poden ser de diferent tipus i s'han d'entendre, analitzar i ajustar en funció de la interacció dels alumnes amb els contextes educatius i sociofamiliars en què es desenvolupen i conviuen. L'objectiu és identificar i eliminar les barreres que en dificulten l'accés, la presència, la participació, l'aprenentatge i el desenvolupament tan aviat com sigui possible, i impulsar l'assoliment de les competències de cada etapa educativa en contextos i espais al menys restrictius possible.
4. Les mesures per a l'organització de la resposta educativa inclusiva han de ser complementàries entre si i han de garantir la transició de tots els alumnes a la vida activa i adulta i el seu benestar personal, social i emocional al llarg del seu cicle vital.

Article 10

Mesures generals de l'Administració

1. Les mesures generals són totes les actuacions que la Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de regular, planificar i dur a terme per garantir els principis d'inclusió, qualitat i equitat del sistema educatiu.
2. Les mesures generals han de garantir que els centres, en l'exercici de la seva autonomia, puguin desenvolupar les actuacions necessàries per respondre a la diversitat d'alumnes i ajustar la resposta educativa als diferents ritmes i estils d'aprenentatge.
3. Així mateix, les mesures generals han de garantir que els centres, en l'exercici de la seva autonomia, puguin garantir la convivència i el benestar emocional, la igualtat, la coeducació i l'adopció d'estils de vida sostenibles i el respecte a les identitats de gènere mitjançant l'organització de la resposta educativa inclusiva en el marc del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA) com a marc de referència per orquestrar contextos i situacions d'aprenentatge inclusius.
4. Les mesures generals que s'estableixin als centres sostinguts totalment o parcialment amb fons públics han de garantir que les mesures i els suports per atendre la diversitat contribueixin al desenvolupament de contextos i situacions d'aprenentatge inclusius, en el marc de l'aula ordinària i en el marc del grup de referència de l'alumne, sense que la posada en marxa d'aquestes mesures pugui derivar en cap tipus de discriminació.

Article 11

Mesures i suports universals

1. Les mesures i suports universals s'adrecen a tots els alumnes. Els apliquen tots els professionals dels centres amb la col·laboració dels diferents agents de la comunitat educativa que han d'esser facilitadors d'actuacions educatives i socials inclusives.
2. Les mesures i suports universals són mesures de caràcter educatiu, preventiu i proactiu que permeten, d'una banda, flexibilitzar els contextos d'ensenyament i aprenentatge per crear entorns inclusius, i de l'altra, proporcionar a tots els alumnes les condicions per accedir a l'aprenentatge significatiu, la participació, la convivència i el benestar físic, social i emocional. Així mateix, són mesures globals, multifactorials, dinàmiques i multinivell que s'han de desenvolupar en el marc del paradigma del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA).

3. Són mesures i suports universals les actuacions que permeten crear contextos educatius inclusius, com ara la personalització dels aprenentatges; l'organització flexible del centre; l'avaluació formativa i formadora; els processos d'acció tutorial i orientació, i altres actuacions que contribueixin a la inclusió de tots els alumnes.
4. Els centres, des de l'exercici de la seva autonomia, han d'establir mesures de flexibilització en l'organització de les àrees, els ensenyaments, els espais i els temps, i han de promoure alternatives metodològiques, per tal de personalitzar i millorar la capacitat d'aprenentatge i els resultats de tots els alumnes.
5. Les mesures i suports universals han de formar part del projecte educatiu de centre i de les normes d'organització i funcionament i s'han de concretar en les programacions. Aquestes mesures s'han d'orientar a la consecució, per part de tots els alumnes, del nivell d'assoliment esperat al final de l'etapa, d'acord amb el perfil de sortida i la consecució dels objectius d'aquesta etapa, per la qual cosa en cap cas poden suposar una discriminació que impedeixi als qui se'n beneficiïn poder promocionar al cicle o etapa següents.

Article 12

Mesures i suports addicionals

1. Les mesures i suports addicionals són les accions, les actuacions, els recursos personals i materials, així com els ajustaments metodològics, organitzatius i curriculars, que permeten ajustar la resposta pedagògica de forma flexible i temporal als alumnes que ho necessiten, focalitzant la intervenció educativa en els aspectes del procés d'ensenyament i del desenvolupament que poden comprometre i limitar el desenvolupament personal, social i emocional i la participació i l'aprenentatge dels alumnes tant al centre com a l'aula.
2. La planificació i aplicació de les mesures i suports addicionals ha de ser el resultat, d'una banda, de la recollida d'informació i la presa de decisions al llarg del procés d'ensenyament i aprenentatge, i de l'altra, de l'avaluació psicopedagògica i social que s'hagi fet amb l'objectiu d'identificar i reduir les barreres que apareixen com a resultat de la interacció entre les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumne i els contextos socioeducatius en què aquest es desenvolupa, participa i aprèn, les quals poden comprometre el seu desenvolupament personal, social, emocional i professional. Aquestes mesures s'han d'entendre i aplicar en el marc del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA).
3. Les mesures i suports addicionals també s'han d'adreçar als alumnes d'educació bàsica que es troben en una de les situacions següents:

- a) Desenvolupen activitats esportives d'alt rendiment que justifiquen la seva participació en entrenaments, tornejos i campionats perquè han estat convocats per federacions esportives o que estan adscrits a programes de tecnificació esportiva en centres esportius de règim especial autoritzats per la Conselleria d'Educació i Formació Professional i altres administracions del Govern de les Illes Balears.
 - b) Cursen ensenyaments de règim especial artístic, ja sigui en la via de música i arts escèniques o la via d'arts plàstiques, imatge i disseny, en centres educatius autoritzats per la Conselleria d'Educació i Formació Professional del Govern de les Illes Balears.
4. Les mesures i suports addicionals també s'adrecen als alumnes d'ensenyaments postobligatoris o d'educació permanent de persones adultes que les necessitin, amb l'objectiu que millorin la seva presència, participació i progrés i que puguin assolir amb èxit els objectius establerts per a la consecució de les competències específiques i clau.

Article 13

Mesures i suports intensius

1. Les mesures i suports intensius són totes les accions, actuacions i recursos personals i materials així com els ajustaments contextuais i comunitaris extraordinaris que permeten personalitzar i flexibilitzar la resposta educativa a la singularitat de l'alumne amb necessitats educatives especials, les quals s'especifiquen en l'informe d'avaluació psicopedagògica i social, de forma transversal, amb una freqüència regular i durant el temps que sigui necessari quan les mesures universals i addicionals no han resultat suficients. Aquestes mesures han de garantir la màxima presència, participació i aprenentatge de l'alumne en entorns i contextos de centre i aula al menys restrictius possible.
2. La planificació i aplicació de les mesures i suports intensius ha de ser el resultat de la presa de decisions al llarg del procés d'avaluació psicopedagògica i social. S'ha de posar atenció a la identificació de les barreres que apareixen com a resultat de la interacció entre les necessitats educatives especials o, si escau, de les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumne, i els contextos socioeducatius en què aquest es desenvolupa, participa i aprèn, les quals poden comprometre el seu desenvolupament personal, social, emocional i professional i l'accés a una educació de qualitat, equitativa i inclusiva.
3. Les mesures i suports intensius s'han d'entendre i aplicar en el marc del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA) i s'han de sumar a les mesures universals i addicionals de què disposa el centre.

Article 14

Mesures per a la resposta educativa inclusiva en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial

1. En l'àmbit de la formació professional i en els ensenyaments de règim especial, l'ensenyament i l'avaluació dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'han de fer amb metodologies inclusives i adaptades a les característiques d'aquests alumnes. Així doncs, les mesures assenyalades en aquest Decret s'han d'adaptar als alumnes d'aquests ensenyaments.
2. Les proves d'accés als cicles formatius de formació professional i les proves d'accés de caràcter general als ensenyaments de règim especial s'han d'adaptar quan l'alumne acrediti que presenta necessitats específiques de suport educatiu.
3. En el cas dels ensenyaments de formació professional i els ensenyaments de règim especial, es poden organitzar itineraris formatius adaptats per als alumnes amb necessitats educatives especials que prevegin el temps que necessitin per assolir els objectius dels ensenyaments que cursin i les ajudes que els puguin fer falta. A més de la flexibilització organitzativa i curricular, aquestes ajudes han de fer referència al suport d'especialistes en el procés d'aprenentatge i, si escau, en el procés d'inserció sociolaboral.

Article 15

Mesures per a la resposta educativa inclusiva en el batxillerat

1. L'atenció educativa en el batxillerat s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió. S'han d'establir els mecanismes de flexibilització i les alternatives metodològiques d'accessibilitat i disseny universal que siguin necessàries per aconseguir que tots els alumnes accedeixin a una educació de qualitat en igualtat d'oportunitats.
2. Els centres que imparteixen els ensenyaments del batxillerat han d'adoptar mesures d'acolliment i adaptació per als alumnes que s'incorporin fora dels terminis ordinaris.
3. En el cas dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu degudament acreditats, l'Administració educativa pot autoritzar, amb caràcter extraordinari, les mesures i, si escau, les exempcions que es considerin en determinades matèries, sempre que això no suposi un perjudici per a l'accés a estudis posteriors ni condicioni l'adquisició de les competències establertes per a l'etapa.

4. La direcció del centre, a proposta de la família o els tutors legals, o del mateix alumne si és major d'edat, ha de fer la sol·licitud per a l'exempció total d'una matèria. Aquesta sol·licitud s'ha d'acompanyar d'un informe de l'equip docent i d'una avaluació psicopedagògica sobre les mesures adoptades amb anterioritat i el seu impacte en el progrés de l'alumne. A més, és preceptiu un informe del Departament d'Inspecció Educativa.
5. Per mitjà d'una resolució del conseller d'Educació i Formació Professional, s'han d'establir els criteris i els procediments per sol·licitar i autoritzar les mesures previstes en els apartats 3 i 4 d'aquest article.
6. En els termes que determini la Conselleria d'Educació i Formació Professional, es pot flexibilitzar l'escolarització dels alumnes amb altes capacitats intel·lectuals, de manera que pugui reduir-se la durada de l'etapa, quan es consideri que aquesta mesura és la més adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i per a la seva socialització. En tot cas, l'alumne sempre ha de cursar el segon curs de batxillerat.

Article 16

Altres mesures de resposta educativa per a la inclusió

1. En un marc d'educació inclusiva, els centres educatius poden adoptar altres mesures de suport educatiu, amb la finalitat de garantir la qualitat de l'educació per a tot l'alumnat i l'accés, la permanència, la promoció i la titulació en el sistema educatiu en igualtat d'oportunitats.
2. Per mitjà d'una resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa, s'han de concretar els criteris d'aplicació dels suports educatius per assegurar la seva implementació des d'un model d'inclusió. A més, s'hi poden d'establir, si escau, mesures addicionals per assegurar la no discriminació, l'equitat, la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa.

Capítol III

Avaluació dels aprenentatges en el marc de l'educació inclusiva

1. L'objectiu de l'avaluació inclusiva és que tota la normativa i els procediments d'avaluació estiguin orientats a la consecució d'una inclusió educativa satisfactòria de tots els alumnes. L'avaluació inclusiva és una proposta per als centres ordinaris en què la normativa i la pràctica han de facilitar l'aprenentatge de tot l'alumnat tant com sigui possible.

2. L'avaluació educativa de tots els alumnes s'ha de regir pels principis de l'avaluació inclusiva i per la normativa vigent establerta per la Conselleria d'Educació i Formació Professional en el marc de la normativa bàsica.

Article 17

Principis de l'avaluació inclusiva

En el marc dels criteris generals d'avaluació establerts en la normativa d'aplicació, l'avaluació des d'una perspectiva inclusiva ha de respondre als principis següents:

- a) Ha de ser global, contínua, formativa, formadora, processual i integrada en el procés d'ensenyament i aprenentatge, i ha de posar èmfasi en la seva funció pedagògica i contribuir a la millora de l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat.
- b) Ha de ser flexible i coherent amb el disseny universal per a l'aprenentatge. Per aconseguir aquesta finalitat, ha de facilitar múltiples maneres per a l'expressió, l'acció i la implicació.
- c) Ha de tenir un caràcter regulador i orientatiu del procés educatiu per proporcionar informació als educadors, els docents, l'alumnat i les famílies.
- d) Ha de facilitar la millora tant dels processos com dels resultats de la intervenció educativa i ha de facilitar la inclusió de tots els alumnes.
- e) Ha d'assumir una funció preventiva per tal com ha de contribuir a la identificació i detecció, tan aviat com sigui possible i en edats primerenques, de les barreres que dificulten el desenvolupament personal, social i emocional i l'aprenentatge de tots els alumnes.
- f) Ha de ser proactiva, atès que ha de servir per posar en marxa, tan aviat com sigui possible, les mesures, els recursos i les estratègies educatives i d'atenció a la diversitat en el marc del DUA per facilitar la presència, la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes en totes les etapes educatives per transitar cap a la vida activa i adulta amb garanties d'èxit.
- g) Ha de respectar la privacitat i la confidencialitat en el tractament de les dades personals de tots els membres de la comunitat educativa.
- h) Ha de facilitar, en última instància, la titulació dels alumnes o l'acreditació de les competències assolides per millorar les seves possibilitats d'inserció sociolaboral o la continuació d'estudis, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 18

Atenció a les diferències individuals en l'avaluació

1. En el marc de la normativa bàsica s'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adaptin a les circumstàncies dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

2. S'ha de promoure l'ús generalitzat d'instruments d'avaluació variats, diversos i adaptats a les diferents situacions d'aprenentatge, que permetin la valoració objectiva de tots els alumnes.
3. S'han d'establir mesures de flexibilització i alternatives metodològiques en l'ensenyament i l'avaluació dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.
4. Quan les circumstàncies personals dels alumnes amb necessitats educatives especials ho aconsellin per a la consecució dels objectius de l'ensenyament bàsic, aquests alumnes poden perllongar la seva escolarització un curs addicional. Aquestes circumstàncies podran ser permanents o transitòries i hauran d'estar suficientment acreditades.

Article 19

Informació i participació de les famílies

1. Les famílies tenen, juntament amb els alumnes, un paper protagonista en el procés educatiu i social dels seus fills i filles. Per aquest motiu, han d'estar assabentades de tots els aspectes, les actuacions, les accions, les mesures i els suports que condicionen tant el desenvolupament integral com el procés d'aprenentatge i inclusió educativa dels alumnes, inclosos els processos d'avaluació i promoció, i hi han d'intervenir.
2. Les famílies han de tenir l'oportunitat de participar de manera regular i contínua, en la mesura del que sigui possible i atenent a la seva diversitat, del procés d'aprenentatge dels seus fills i filles, d'acord amb els procediments establerts en la normativa vigent i en el marc de l'autonomia dels centres.
3. Les famílies han d'estar assabentades del procés educatiu i social dels seus fills i filles i han de poder participar en la recollida d'informació i en la presa de decisions realitzada al llarg del procés d'avaluació psicopedagògica i social, si escau, així com en la presa de decisions sobre els ajustaments i les mesures d'atenció a la diversitat.

Article 20

Processos de transició

1. Els centres educatius, amb la col·laboració dels serveis d'orientació i amb l'acompanyament del Departament d'Inspecció Educativa, han de planificar adequadament els processos de transició entre nivells, cicles, etapes, ensenyaments i modalitats d'escolarització, per tal de garantir el traspàs d'informació, la continuïtat de les actuacions educatives i la detecció de

necessitats que es poden produir en moments en què les barreres i la desigualtat es manifesten amb més freqüència o intensitat.

2. En les situacions en què un alumne o alumna, per situacions de malaltia o per mesures judicials, rep una atenció transitòria externa al centre, els centres implicats han d'establir una planificació personalitzada que faciliti la transició d'aquests contextos externs als seus centres de referència, la qual ha d'incloure la transmissió d'informació adequada entre els centres i els serveis.
3. Els alumnes i les famílies han de rebre l'orientació adequada en aquests processos de transició, especialment en el canvi de modalitat d'escolarització o en la transició a l'educació postobligatòria o estudis superiors o a la vida activa, per assegurar una presa de decisions que permeti aprofitar les noves oportunitats que ofereixen aquests moments de canvi.
4. L'Administració educativa ha d'establir els criteris i les actuacions prioritàries que cal desenvolupar en cada procés de transició.

Capítol IV

Avaluació psicopedagògica i social en el marc de l'educació inclusiva

Article 21

L'avaluació psicopedagògica i social

1. L'avaluació psicopedagògica i social és el procés mitjançant el qual, a partir de la recollida d'informació i l'anàlisi de les interaccions entre les circumstàncies personals d'un alumne i les característiques del context, s'identifiquen les seves necessitats específiques de suport educatiu, a fi de reduir o eliminar les barreres que en dificulten l'accés, la participació i l'aprenentatge. La complexitat d'aquest procés implica la col·laboració dels diferents agents educatius i sociocomunitaris que intervenen amb major o menor intensitat en el desenvolupament i el procés d'aprenentatge de l'alumne, per la qual cosa s'ha d'entendre com un procés interactiu, participatiu, global i contextualitzat, que transcendeixi d'un enfocament clínic i terapèutic de l'avaluació i l'atenció de l'alumnat.
2. L'avaluació psicopedagògica i social ha de contribuir a la presa de decisions sobre la resposta educativa de qualitat, equitativa i inclusiva, i ha d'impulsar processos de millora que contribueixin a transformar les cultures, polítiques i pràctiques dels centres per promoure l'accés, el desenvolupament integral, la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes. Aquests processos han de posar èmfasi en les oportunitats dels contextos i de la comunitat educativa, els principis del disseny universal per a l'aprenentatge i les fortaleces de l'alumne.

3. L'avaluació psicopedagògica i social s'ha d'anar actualitzant en la mesura que ho requereixi l'evolució personal, educativa i social de l'alumne i a mesura que es vagin reduint i eliminant les barreres que aquest té a l'accés, la presència, la participació i el progrés a l'aprenentatge en el marc d'una educació inclusiva.

Article 22

Inici i participació en el procés

1. L'Administració educativa ha d'establir els procediments i recursos necessaris per a la realització, tan aviat com sigui possible, del procés d'avaluació psicopedagògica com a facilitador de la presència, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat, el qual ha de complir amb els principis de qualitat, equitat, no discriminació i inclusió de l'educació.
2. L'avaluació psicopedagògica i social s'ha de dur a terme a partir d'una demanda de l'equip docent o de la família quan es detecten barreres que dificulten el procés d'aprenentatge, la participació, la convivència o el benestar personal, social o emocional d'un alumne, malgrat les oportunitats de desenvolupament, aprenentatge i participació programades per a tots els alumnes en el marc del disseny universal per a l'aprenentatge.
3. El procés d'avaluació psicopedagògica i social ha de tenir una finalitat fonamentalment preventiva i proactiva i ha de servir, d'una banda, per detectar les barreres que limiten i dificulten la presència, la participació i l'aprenentatge d'un alumne com més aviat millor, i de l'altra, per posar en marxa de manera immediata les mesures, suports, recursos i actuacions per intervenir i acompanyar de la manera més adequada l'alumne i la seva família.
4. El caràcter interactiu, participatiu i holístic de l'avaluació psicopedagògica i social necessita la participació dels alumnes, les famílies, l'equip docent (sota la coordinació dels tutors), els serveis d'orientació educativa de cada etapa, els equips directius i els agents externs que puguin aportar informació significativa per identificar les barreres a l'aprenentatge i a la participació que presenta un alumne. En casos d'especial dificultat, els serveis d'orientació poden sol·licitar l'assessorament dels equips especialitzats en les condicions establertes per la normativa vigent i els acords establerts amb el centre i les famílies.

Article 23

Procés de l'avaluació psicopedagògica i social

1. Per dur a terme el procés d'avaluació psicopedagògica i social s'han de fer servir procediments, tècniques i instruments de recollida d'informació i s'ha d'assegurar que els instruments utilitzats i la interpretació de la informació obtinguda siguin coherents amb les característiques personals de l'alumne i del context escolar i sociofamiliar.
2. Una vegada s'hagi recollit, analitzat i valorat la informació, els professionals dels serveis d'orientació educativa, social i professional que han coordinat el procés d'avaluació psicopedagògica i social han d'elaborar un informe d'avaluació psicopedagògica i social en el qual han de descriure les actuacions i intervencions realitzades i la valoració i els resultats rellevants de les intervencions dels diferents agents que han participat en el procés. En aquest informe s'ha de concloure si l'alumne presenta necessitats específiques de suport educatiu i quines mesures d'atenció a la diversitat i suports addicionals o intensius necessita.
3. Al llarg d'aquest procés, s'ha d'escoltar la família i implicar-la en la recollida, valoració i anàlisi de la informació, sempre que sigui possible i de manera ajustada a la seva realitat per evitar discriminar-la. També se l'ha d'acompanyar en el procés mitjançant les orientacions adequades i ajustades, si escau, per ajudar-la a comprendre i empoderar-se davant les barreres que limiten el desenvolupament, la presència, la participació i l'aprenentatge dels seus fills o filles en un marc de l'educació inclusiva.

Article 24

Detecció, identificació i valoració de les barreres a l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat

1. La detecció, identificació i valoració de les barreres que limiten l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en una educació inclusiva d'un alumne s'ha de dur a terme de la manera més primerenca possible, a fi de determinar les mesures i els suports més adequats i iniciar la intervenció educativa que sigui necessària al més aviat possible. Aquests processos s'han d'iniciar abans de l'escolarització de l'alumne. Una vegada escolaritzat, s'han de dur a terme en totes les etapes educatives, especialment en els moments de canvi i de transició, en els quals se solen fer més evidents les barreres a la participació i a l'aprenentatge que no s'havien detectat prèviament.
2. Els serveis sociosanitaris i/o els serveis d'orientació competents han de dur a terme la valoració i identificació prèvies a l'escolarització de les condicions i circumstàncies de vulnerabilitat dels alumnes que sol·liciten plaça per primera

vegada als centres educatius no universitaris sostinguts parcialment o totalment amb fons públics de les Illes Balears, per tal de garantir una planificació adequada de les mesures i els recursos dels centres per al desenvolupament integral de l'infant.

3. A partir del segon cicle d'educació infantil, els serveis d'orientació educativa i social del primer cicle d'educació infantil i el Servei d'Escolarització, Títols i Legalitzacions de la Conselleria d'Educació i Formació Professional han d'elaborar un document provisional d'acreditació de necessitats específiques de suport educatiu.
4. La detecció i identificació d'aquestes necessitats no ha de tenir com a finalitat l'etiquetatge, sinó la posada en marxa de les mesures i els suports descrits en el capítol II d'aquest Decret, amb l'objectiu de millorar la resposta educativa de l'alumne i contribuir al replantejament de les polítiques, cultures i pràctiques educatives perquè es transformin en oportunitats per a l'accés, la participació, l'aprenentatge i el desenvolupament de tots els alumnes.

Article 25

Necessitats específiques de suport educatiu

1. Les condicions personals i sociofamiliars de l'alumne en interacció amb les demandes i condicions escolars i del context poden derivar en l'aparició de necessitats específiques de suport educatiu.
2. Les necessitats específiques de suport educatiu s'han de valorar tenint en compte el funcionament de l'alumne dins el seu context educatiu, per tal d'obtenir la informació necessària per proporcionar les mesures de suport més adequades que n'afavoreixin l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en condicions d'equitat.
3. Les necessitats específiques de suport educatiu no defineixen la persona sinó les barreres que limiten i redueixen l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge de l'alumne.
4. Els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu han de rebre l'atenció educativa adequada en els ensenyaments postobligatoris i de transició a la vida activa i adulta.

Capítol V

Escolarització de l'alumnat en el marc de l'educació inclusiva

Article 26

Criteris generals d'escolarització

1. L'escolarització de tots els alumnes s'ha de regir pels principis de no discriminació, accessibilitat, participació i inclusió, per tal de garantir-ne la permanència en el sistema educatiu d'acord amb els principis de qualitat i equitat en entorns i contextos el menys restrictius possible.
2. Els alumnes han de tenir l'oportunitat d'accedir a una modalitat d'escolarització la més inclusiva possible i gaudir de l'oportunitat d'accedir a entorns i contextos educatius i socials inclusius que en facilitin la presència, participació, desenvolupament i aprenentatge, amb igualtat d'oportunitats, amb el seu grup de referència i en el marc de la seva comunitat educativa.
3. L'escolarització dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha de regir pels principis d'inclusió i participació, qualitat, equitat, no discriminació en la igualtat efectiva d'accés i permanència en el sistema educatiu i accessibilitat universal per a tot l'alumnat.
4. Tots els centres sostinguts amb fons públics tenen l'obligació d'admetre alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.
5. L'Administració educativa ha de proveir els centres educatius de serveis i recursos per avançar en la construcció d'espais i contextos cada vegada més inclusius.

Article 27

Escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials

1. De manera general, s'ha de facilitar l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials en centres ordinaris, als quals s'ha de dotar dels serveis i recursos necessaris.
2. Els serveis d'orientació educativa, social i professional, juntament amb els serveis externs pertinents, han de motivar i justificar degudament l'escolarització d'un alumne amb necessitats educatives especials en una modalitat específica d'educació quan les polítiques, cultures i pràctiques dels centres educatius ordinaris que li corresponen a aquest alumne d'acord amb els criteris de sectorització no permeten identificar i eliminar les barreres a la seva presència, participació i aprenentatge. Per fer-ho, els serveis esmentats han d'escoltar l'alumne afectat i la seva família.

3. El pas de la modalitat d'escolarització específica cap a una modalitat ordinària s'hauria de revisar quan les dimensions del centre ordinari de referència garanteixin una atenció educativa inclusiva a l'alumne, una vegada escoltada la família i amb l'assessorament i acompanyament dels serveis d'orientació pertinents, l'equip docent i els professionals sociocomunitaris del centre d'educació especial de partida que han intervingut en l'alumne.
4. En el cas de la modalitat d'escolarització combinada, s'ha de garantir una coordinació acurada entre els equips docents dels centres, per garantir que el desenvolupament curricular i l'avaluació educativa de l'alumne s'adeqüen al marc dels principis del disseny universal per a l'aprenentatge. A més, s'ha de fer una anàlisi conjunta de les condicions del context en què l'alumne es desenvolupa, participa i aprèn, per garantir una resposta educativa i social al més inclusiva possible. A efectes administratius, l'alumne ha d'estar matriculat prioritàriament al centre ordinari i pel que fa l'avaluació, correspon fer-la al centre en què l'alumne està matriculat, però s'ha de completar amb l'avaluació que en faci l'altre centre.
5. Els alumnes que cursen l'etapa de transició a la vida adulta (TAVA) en un centre d'educació especial o en una unitat educativa específica d'un centre ordinari poden perllongar la seva escolaritat fins als 21 anys.

Article 28

Escolarització equilibrada

1. Per assegurar una escolarització equilibrada i garantir el dret a l'educació dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, els centres sostinguts amb fons públics han de reservar una part de les places escolars per a aquest tipus d'alumnes fins al final del període de preinscripció i matrícula. Aquesta reserva s'ha de mantenir fins a l'inici del curs escolar.
2. L'Administració educativa ha de promoure acords d'escolarització equilibrada d'àmbit municipal per assegurar l'equilibri en l'escolarització.
3. Quan hi hagi una elevada proporció d'alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu en un centre determinat, o una elevada ràtio d'aquest tipus d'alumnes, s'ha de valorar, si escau, la dotació de recursos addicionals per garantir l'atenció educativa d'aquests alumnes, previ estudi dels aspectes organitzatius, metodològics i curriculars disponibles al centre.

Article 29

Espais i modalitats d'escolarització específics

Quan l'atenció educativa als centres ordinaris no garanteix el desenvolupament integral, la presència, la participació i l'aprenentatge dels alumnes que presenten necessitats específiques de suport educatiu d'acord amb els principis de qualitat i equitat, pel fet que la seva política i cultura no faciliten el desenvolupament de pràctiques educatives que en garanteixin la inclusió, l'atenció educativa d'aquests alumnes s'ha de dur a terme en espais i modalitats d'escolarització més específics, això és, mitjançant atenció hospitalària i domiciliària, en centres d'educació especial o en unitats d'educació específiques en centres ordinaris.

Article 30

Atenció hospitalària i domiciliària

1. Els alumnes en edat d'escolarització obligatòria que no poden assistir al seu centre educatiu perquè presenten necessitats educatives derivades d'una hospitalització perllongada o intermitent, són usuaris del servei de psiquiatria de l'hospital de dia, passen per un període d'hospitalització que després deriva en un període de convalescència o requereixen repòs domiciliari per un període superior a trenta dies, han de rebre atenció educativa, sempre que el seu estat de salut ho permeti d'acord amb informe mèdic facultatiu.
2. L'atenció educativa dels alumnes hospitalitzats o que han de romandre al seu domicili per prescripció facultativa té com a objectiu facilitar el seu procés d'aprenentatge perquè puguin assolir les competències establertes en el currículum i acompanyar-los en el seu desenvolupament personal i emocional.
3. Aquests alumnes continuen sent alumnes del seu centre de referència a tots els efectes, per la qual cosa s'ha de garantir la coordinació entre el personal d'atenció educativa hospitalària i el centre de referència pel que fa al seu procés d'aprenentatge.
4. Els centres educatius han d'informar les famílies o tutors legals dels alumnes que ho necessitin sobre l'existència de l'atenció educativa hospitalària i domiciliària i les seves característiques.
5. En el cas de l'atenció domiciliària, la família de l'alumne beneficiari ha de facilitar l'espai necessari per poder dur a terme l'atenció educativa i ha de garantir la presència d'un adult al domicili mentre es dugui a terme.
6. La Conselleria d'Educació i Formació Professional i la Conselleria de Salut i Consum han de fer possible, mitjançant la signatura d'acords i convenis, la

creació, el manteniment i el funcionament dels espais i recursos necessaris als centres hospitalaris sostinguts amb fons públics que tinguin regularment alumnes hospitalitzats en edat d'escolarització obligatòria. Així mateix, es pot concertar el funcionament d'aules hospitalàries en institucions hospitalàries de titularitat privada.

7. D'acord amb la disponibilitat de recursos i personal del Col·legi per a l'Atenció Hospitalària i Domiciliària Maria Antònia Pascual, es podran atendre alumnes d'altres etapes educatives no obligatòries que demandin atenció hospitalària o domiciliària d'acord amb les prescripcions facultatives.
8. Els alumnes a què fa referència aquest article poden sol·licitar una autorització per flexibilitzar la durada d'un curs, a fi de poder-lo fer en dos anys escolars, independentment de l'etapa o l'ensenyament reglat que cursin. De la mateixa manera, es pot aplicar una flexibilització horària per tal de reduir la jornada escolar. La Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres ha de regular els criteris i els procediments per aplicar aquest punt.
9. L'atenció educativa d'alumnes que estan hospitalitzats o que han de romandre al seu domicili ha de tenir com a objectiu l'assoliment del nivell de competències específiques, els objectius establerts per a les diferents etapes i la millora del seu desenvolupament i benestar personals, socials i emocionals.

Article 31

Unitats educatives específiques en centres ordinaris

1. Les unitats educatives específiques en centres ordinaris constitueixen una resposta educativa específica que permet que els alumnes que en fan ús desenvolupin les seves capacitats al màxim, amb l'objectiu d'eliminar tant com sigui possible les barreres que en limiten l'accés, presència, participació o aprenentatge. Aquestes unitats han d'assegurar els ajustaments raonables en funció de les necessitats individuals de cada alumne i han d'oferir el suport necessari per fomentar-ne el màxim desenvolupament educatiu i social.
2. Les unitats educatives específiques ubicades en centres ordinaris formen part de l'oferta educativa del centre. Correspon a la Direcció General Planificació, Ordenació i Centres preveure els espais adequats per ubicar-les quan es planifica la construcció dels nous centres escolars, com també autoritzar-ne la creació als centres ordinaris sostinguts amb fons públics ja existents.
3. El director general de Planificació, Ordenació i Centres, a proposta de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa, ha d'aprovar la creació d'aquestes unitats en centres públics.

Article 32

Centres d'educació especial

1. Els centres d'educació especial constitueixen un entorn educatiu molt especialitzat que, mitjançant un ensenyament de qualitat, ha de contribuir al desenvolupament integral de les capacitats de cada un dels alumnes perquè assoleixin un nivell d'aprenentatge òptim i aconseguixin un nivell màxim d'autonomia personal, social i laboral.
2. Aquestes centres ofereixen ensenyament a alumnes amb necessitats educatives especials quan les polítiques, cultures i pràctiques dels centres ordinaris no poden garantir una resposta educativa inclusiva, equitativa i de qualitat.
3. L'escolarització en centres d'educació especial requereix la proposta dels serveis d'orientació educativa, social i professional, a través del dictamen per modalitat d'escolarització diferent de l'ordinària, i ha de tenir en compte la voluntat de les famílies.
4. L'escolarització en un centre d'educació especial al segon cicle de l'etapa d'educació infantil només s'ha de proposar en situacions excepcionals, amb un informe psicopedagògic i social previ i un dictamen per modalitat d'escolarització diferent de l'ordinària.
5. L'Administració educativa ha d'establir els criteris per elaborar el currículum als centres d'educació especial, que han de prendre com a referència les competències establertes en els currículums ordinaris, especialment aquelles que facilitin l'autonomia, la presa de decisions i la qualitat de vida, a fi d'aconseguir, en la mesura del que sigui possible, el màxim nivell d'independència en la vida quotidiana, la incorporació a modalitats d'escolarització més inclusives, el seguiment d'itineraris formatius professionalitzadors, la participació ciutadana i la inserció sociolaboral.
6. L'Administració educativa ha de regular els programes formatius o altres programes adaptats als alumnes amb necessitats educatives especials escolaritzats en centres d'educació especial, els criteris per realitzar-los i les condicions d'acreditació i titulació.

Article 33

Centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos

1. En les condicions que estableixi l'Administració educativa, els centres d'educació especial sostinguts parcialment o totalment amb fons públics poden esdevenir proveïdors de serveis i recursos pels docents dels centres

educatius, amb la finalitat d'orientar i concretar les actuacions més ajustades a les necessitats educatives dels alumnes i desenvolupar programes específics de suport a l'escolarització, sempre en coordinació amb els equips directius dels centres i els serveis educatius.

2. Els centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR) han d'assessorar els centres ordinaris i la comunitat educativa per contribuir a la transformació progressiva dels centres educatius en espais acollidors, capaços d'atendre la diversitat d'alumnes.
3. Els CEEPSIR han de contribuir al desenvolupament de programes de col·laboració i intervenció educativa i social que impulsin la inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials, una vegada detectades les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge en el marc de les cultures i les pràctiques dels centres ordinaris.
4. Els CEEPSIR han d'exercir d'assessors en temes relacionats amb suports materials i equipament didàctic, fons bibliogràfic, documents curriculars, i tecnologies de la informació i les comunicacions per treballar amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
5. Els CEEPSIR han de col·laborar en la valoració i el seguiment sobre l'adequació i la utilització dels productes de suport i dels sistemes de comunicació als centres ordinaris i als mateixos centres d'educació especial.
6. Els CEEPSIR han de proporcionar altres serveis que es puguin determinar per donar resposta als alumnes amb necessitats educatives especials.

Capítol VI

Orientació educativa, social i professional

Article 34

L'orientació educativa, social i professional

1. L'orientació forma part de l'acció educativa i social i és funció de tot el professorat i dels serveis d'orientació educativa, social i professional. Tots els alumnes tenen dret a rebre una orientació educativa, social i professional d'acord amb la seva edat, etapa o nivell d'ensenyament. També en són destinataris les famílies o tutors legals dels alumnes.
2. L'orientació acompanya la formació dels alumnes al llarg de la seva vida com un procés continu, planificat i organitzat, i en facilita el desenvolupament personal i l'autonomia en la gestió de les seves competències personals, socials, acadèmiques i professionals.

3. L'orientació educativa ha de propiciar l'elecció d'itineraris formatius i professionals lliures d'estereotips de gènere i altres condicionaments que puguin suposar qualsevol tipus de discriminació en l'accés als estudis o al mercat laboral.
4. L'orientació s'ha d'adreçar al desenvolupament integral i equilibrat de totes les capacitats de l'alumne; ha de contribuir a la seva educació personalitzada; n'ha de fomentar una formació integral, i ha d'anar encaminada al fet que l'alumne pugui regular el seu procés d'aprenentatge, confiant en el coneixement de les seves capacitats i competències, interessos i motivacions per continuar la seva formació i per exercir la ciutadania activa amb iniciativa personal.

Article 35

Objectius de l'orientació educativa, social i professional

L'orientació educativa, social i professional té els objectius següents:

- a) Prevenir les dificultats d'aprenentatge per contribuir a les finalitats de l'educació.
- b) Contribuir, col·laborar i acompanyar en l'organització del procés d'ensenyament i aprenentatge de manera que s'ajusti tant com sigui possible a les necessitats de cada alumne des d'una perspectiva inclusiva i personalitzada.
- c) Cooperar i col·laborar en la prevenció de conductes de violència en qualsevol de les seves manifestacions per garantir que els centres educatius siguin espais segurs de convivència.
- d) Promoure programes i actuacions que contribueixin al desenvolupament personal, emocional, professional i social dels alumnes.
- e) Ajudar els alumnes i les seves famílies en els moments de transició o de presa de decisions que afectin el seu desenvolupament personal, acadèmic o professional, d'acord amb les seves capacitats, expectatives i valors.
- f) Promoure valors d'equitat, igualtat, diàleg, empatia, solidaritat, tolerància, respecte i justícia propis d'una societat inclusiva i democràtica.
- g) Fomentar programes que millorin la convivència i les relacions personals entre els diversos integrants de la comunitat educativa.
- h) Aportar competència psicopedagògica als centres i vetlar perquè els centres siguin inclusius.
- i) Elaborar materials d'informació, orientació i assessorament i posar recursos per a la inclusió a disposició dels centres.
- j) Informar i orientar els alumnes i els ciutadans sobre les oportunitats d'accés a l'ocupació, la formació i l'especialització, així com sobre les possibilitats

d'accés a l'adquisició, avaluació i acreditació de competències professionals i de progrés al llarg de la vida.

- k) Dur a terme funcions d'acompanyament i suport a l'alumnat en l'àmbit acadèmic, personal i social.
- l) Dur a terme funcions d'assessorament, suport i seguiment a les famílies per a la millora dels processos d'aprenentatge, en un context de col·laboració amb l'escola.

Article 36

Serveis d'orientació educativa, social i professional

1. L'orientació educativa, social i professional és un procés que ha de contribuir a millorar l'organització de la resposta educativa inclusiva de tots els alumnes.
2. L'orientació educativa, social i professional també ha de contribuir al desenvolupament integral dels alumnes mitjançant el treball coordinat dels professionals d'orientació i suport i d'altres que intervenen en la millora de l'accés, la presència, la participació, el desenvolupament i l'aprenentatge de tots els alumnes mitjançant un conjunt integrat d'accions i decisions en el marc de la política, la cultura i les pràctiques del centre.
3. També formen part dels serveis d'orientació educativa, social i professional el personal d'orientació professional dels centres integrats de formació professional i dels punts d'orientació acadèmica i professional, així com els orientadors dels centres d'educació per a persones adultes.
4. L'orientació educativa, social i professional forma part de la funció docent i s'integra en el procés educatiu a través dels àmbits d'intervenció següents: el procés d'ensenyament i aprenentatge; l'acció tutorial i l'orientació acadèmica i professional per al desenvolupament personal de l'alumnat, així com l'atenció i acompanyament a les famílies.
5. El conseller d'Educació i Formació Professional ha de regular l'estructura i el funcionament dels serveis d'orientació educativa, social i professional mitjançant una ordre.
6. El director general de Formació Professional i Ensenyament Artístics Superiors ha de determinar les funcions i el funcionament dels punts d'orientació acadèmica i professional en l'àmbit de la formació professional.

Capítol VII

Equipament i recursos

Article 37

Recursos per a l'educació inclusiva

L'Administració educativa de les Illes Balears ha de finançar i proporcionar els serveis, recursos i mitjans necessaris perquè els centres educatius puguin avançar en la transformació de les seves polítiques, cultures i pràctiques, fer-les més inclusives i millorar l'accés, la presència, la participació, el desenvolupament i l'aprenentatge de tots els alumnes.

Article 38

Recursos personals

1. Tota la comunitat educativa ha d'esdevenir un recurs i un facilitador per avançar cap a una educació i una societat més inclusives.
2. A més del personal docent i no docent del centre, tots els membres de la comunitat educativa, inclosos els alumnes, les famílies, els agents, els professionals especialitzats i les entitats del context sociocomunitari, constitueixen suports personals que faciliten l'accés, la presència, la participació, el desenvolupament i l'aprenentatge mitjançant la posada en marxa de les actuacions pertinents per a la implementació d'un model d'educació inclusiva.
3. La Conselleria d'Educació i Formació Professional de les Illes Balears ha de proveir els centres educatius sostinguts parcialment o totalment amb fons públics dels recursos personals necessaris per donar suport a la millora de l'atenció educativa inclusiva de l'alumnat, així com de les polítiques, cultures i pràctiques educatives inclusives per avançar en la millora dels projectes educatius de centre en el marc d'acció d'una educació inclusiva.
4. L'Administració educativa ha de planificar la dotació als centres sostinguts amb fons públics del personal necessari perquè tots els alumnes accedeixin al currículum i desenvolupin les seves capacitats en funció de les seves circumstàncies personals i els seus contextos.
5. L'Administració educativa podrà establir convenis amb altres administracions o entitats locals per dotar els centres de personal complementari quan, per les característiques dels centres i de la població escolar, sigui necessari per garantir processos d'inclusió educativa i per complementar la intervenció dels equips docents en situacions de dificultat especial, a fi de donar una resposta més ajustada a les necessitats específiques de determinats alumnes.

Article 39

Instal·lacions i equipament

1. L'Administració educativa ha d'adequar progressivament les condicions físiques i tecnològiques dels centres educatius públics, l'equipament didàctic i el material específic, per garantir una atenció inclusiva i accessible a tots els alumnes, tenint en compte l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) com a eines que faciliten la personalització dels aprenentatges i els suports.
2. Els centres educatius ordinaris on s'ubiquin les unitats educatives específiques han d'estar lliures de barreres arquitectòniques. Han de comptar amb una aula que tenguí una superfície mínima de 35 m² i que disposi d'una presa d'aigua i d'un bany propi adaptat, o bé d'accés ràpid i fàcil a un bany adaptat, que ha de ser accessible per a persones amb qualsevol tipus de diversitat funcional.
3. L'Administració educativa podrà signar protocols, acords i convenis amb altres administracions o entitats sense ànim de lucre per dotar els centres dels recursos materials i tècnics adequats i garantir-ne el manteniment.

Article 40

Col·laboració entre administracions públiques

1. La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de col·laborar amb altres administracions competents per la posada en marxa de programes d'inclusió i orientació, especialment amb les administracions següents:
 - a) La Conselleria de Salut i Consum, per assegurar l'atenció als alumnes escolaritzats en centres ordinaris que presentin necessitats complexes i especials de salut per malalties minoritàries greus i cròniques avançades.
 - b) La Conselleria d'Afers Socials i Esports, per atendre tant els menors que presenten senyals d'alarma en el seu desenvolupament multisistèmic i d'autonomia personal com els que tinguin mesures judicials, mesures de protecció o es trobin en una situació de vulnerabilitat social greu.
 - c) La Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball, per estendre els punts d'orientació acadèmica i professional que facilitin l'accés a una qualificació professional al conjunt de la ciutadania.
 - d) Els consells insulars i les entitats locals, amb la finalitat de promoure que les activitats complementàries i extraescolars que es fan als centres educatius siguin realment inclusives.
2. Les administracions públiques han de promoure una xarxa integrada de serveis de salut, socials i comunitaris i de programes de suport per donar

resposta a les necessitats socials, de salut, culturals i educatives de l'alumnat. Amb aquesta finalitat, l'Administració autonòmica i les administracions insulars i locals han d'establir mecanismes de cooperació i compromís que facilitin la coordinació de distints serveis amb incidència en els processos d'educació inclusiva i garanteixin la intervenció socioeducativa necessària als mateixos centres educatius.

Capítol VIII

Seguiment dels processos d'inclusió

Article 41

Seguiment per part de l'Administració educativa

1. L'Administració educativa ha de dissenyar plans de seguiment i avaluació de les pràctiques inclusives als centres i ha d'establir un sistema d'indicadors d'inclusió que faciliti i orienti aquest procés.
2. El Departament d'Inspecció Educativa ha de vetlar perquè tots els centres educatius desenvolupin els principis i les actuacions necessàries per a la inclusió de tot l'alumnat.
3. L'Administració educativa pot constituir una comissió tècnica de seguiment de la inclusió educativa, en la qual poden participar associacions, organitzacions o entitats representatives en l'àmbit de la inclusió educativa, social i professional.

Article 42

Seguiment per part dels centres educatius

1. A l'hora d'aplicar els processos generals d'avaluació i d'elaborar la memòria de final de curs, els centres educatius, a través dels seus òrgans de govern i amb la participació dels alumnes, les famílies i altres agents, han de valorar les mesures i actuacions desenvolupades en el marc de la política, la cultura i les pràctiques del centre que s'haguessin dissenyat i implementat per a la millora de la resposta educativa inclusiva.
2. Els resultats d'aquestes valoracions han de servir als centres educatius i a la comunitat educativa per detectar les barreres a l'accés, la presència, la participació, el desenvolupament i l'aprenentatge de tots els alumnes, així com per empoderar les bones pràctiques en els processos d'inclusió per reorientar i replantejar la resposta educativa, social i professional.

Disposició addicional primera

Comissió per a la promoció de l'educació inclusiva

Mitjançant una resolució del conseller d'Educació i Formació Professional, s'ha de constituir una comissió per a la promoció de l'educació inclusiva formada per representants de les administracions públiques amb competències en matèria d'educació, salut, serveis socials i comunitaris i entitats representatives en l'àmbit de l'educació inclusiva amb la finalitat d'impulsar actuacions que afavoreixin la inclusió educativa del conjunt de l'alumnat. Aquesta comissió ha de tenir, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Impulsar processos de reflexió i d'avaluació de les dimensions polítiques, culturals i polítiques dels centres per avançar cap a projectes educatius més inclusius.
- b) Impulsar projectes d'innovació en l'àmbit de la inclusió educativa i fomentar les bones pràctiques d'atenció inclusiva.
- c) Promoure xarxes socioeducatives i comunitàries de desenvolupament i solidaritat participades per entitats i institucions per tal d'impulsar programes d'àmbit comunitari que contribueixin a la conscienciació i la capacitat en l'exercici de la ciutadania; a la visibilització i la inclusió dels col·lectius en situació de major vulnerabilitat o en risc d'exclusió; a l'acceptació i el respecte a la diversitat, i a l'eliminació d'estereotips discriminatoris assumits i reforçats socialment.
- d) Impulsar actuacions d'acompanyament, orientació, informació, sensibilització i formació a tota la comunitat educativa que tenguin per objecte el foment de la igualtat d'oportunitats, la no discriminació i la prevenció i l'erradicació de la violència de gènere i de qualsevol altre tipus de violència, per afavorir actituds i comportaments que contribueixin a la inclusió social i a la igualtat de totes les persones.
- e) Dur a terme altres funcions que es considerin necessàries per avançar cap a una escola i una societat més inclusives.

Disposició addicional segona

Formació del professorat

1. L'Administració educativa i la Universitat de les Illes Balears han de cooperar per garantir que la formació inicial del professorat capaciti per:
 - a) Esdevenir agents de transformació de les polítiques, cultures i pràctiques dels centres des del marc d'acció de l'educació inclusiva.
 - b) Identificar i eliminar, amb el suport dels serveis d'orientació i altres agents i serveis de la comunitat, les barreres a l'accés, la presència, la participació, l'aprenentatge i el desenvolupament de tots els alumnes, així com identificar i potenciar les seves fortaleces.

2. Els plans de formació permanent del professorat han d'incloure activitats formatives adreçades a la reflexió, la docència compartida (codocència), el treball en xarxa, la recerca i el disseny de metodologies i estratègies d'ensenyament i aprenentatge i l'avaluació que millorin la resposta educativa inclusiva en el marc del disseny universal per a l'aprenentatge com a marc curricular de referència.
3. L'Administració educativa ha de fomentar l'intercanvi de bones pràctiques inclusives entre els centres educatius i la comunitat educativa.

Disposició addicional tercera

Tractament de dades

En l'obtenció i el tractament de dades dels alumnes i, de manera més específica, dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu i de les dades socioeducatives (protocol d'absentisme, protocol d'assetjament, protocol de risc autolític i altres situacions de risc), s'han d'adoptar les mesures adequades per garantir-ne la seguretat i la confidencialitat, d'acord amb la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Disposició derogatòria única

Normes que es deroguen

1. Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a aquest Decret.
2. Es deroga expressament el Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics.

Disposició final primera

Desplegament

Es faculta el conseller d'Educació i Formació Professional per dictar les disposicions necessàries per desplegar aquest Decret.

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.